

РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ РОБІТ КНИЖКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ У 2021 РОЦІ

У 2021 році Державною науковою установою "Книжкова палата України імені Івана Федорова" виконано прикладні науково-дослідні роботи (НР) за двома темами:

Розроблення і комплексний аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2020—2021 рр. та формування електронних довідково-інформаційних ресурсів.

Державний реєстраційний № 0121U000012.

Керівник: директор, професор Сенченко М.І.

Розроблення баз даних поточної державної бібліографії України 2020—2021 рр. та ретроспективного фонду 1920-х, 1950-х, 1960-х рр.

Державний реєстраційний № 0121U000013.

Керівник: заступник директора з наукової роботи Гуцол Г.О.

Тема 1. Розроблення і комплексний аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2020—2021 рр. та формування електронних довідково-інформаційних ресурсів.

Розроблено і проаналізовано адміністративні дані про випуск неперіодичних, періодичних та продовжуваних видань в Україні за основними кількісними і якісними показниками у 2020—2021 рр.; підготовлено оперативні дані випуску видань станом на I півріччя, 9 місяців і грудень 2021 р. та річний прогноз випуску книжкових видань у 2021 р.; проаналізовано стан надходження обов'язкових примірників видань України в 2020—2021 рр.; проведено моніторинг: українських та зарубіжних джерел масової інформації щодо їхньої інформаційної насиченості, впливу матеріалів ЗМІ на формування іміджу України у світі, висвітлення питань книговидання в Україні та світі, використання ISBN, ISMN, ISSN користувачами; розроблено проект національного стандарту; розроблено довідкові матеріали; сформовано інформаційні ресурси; актуалізовано бази даних: друкованих ЗМІ, користувачів системи ISBN, ISMN, ISSN за 2021 р., актуалізовані сторінки веб-сайту Книжкової палати України.

Одержано результати та документ, який їх обґрунтовує. Адміністративні дані (звіти) про випуск неперіодичних, періодичних і продовжуваних видань у 2020 р.; оперативні дані про випуск книг і брошур станом на грудень 2021 р., узагальнені дані про доставляння обов'язкових примірників видань України за 2021 р. (станом на грудень); моніторинг українських та зарубіжних джерел масової інформації щодо їхньої інформаційної насиченості, впливу матеріалів ЗМІ на формування іміджу України у світі, висвітлення питань книговидання в Україні та світі; видані монографії: Сенченко М., Сенченко О. «Від ери Гутенберга до ери Цукенберга... Переваги і недоліки сприйняття друкованого та електронного тексту» та Онишук М. І., Татарінова Л. В. «Індустрія книги у світі: особливості та тенденції розвитку: монографія»; проект національного стандарту ДСТУ ISO3297: __ (ISO 3297:2020, IDT) «Інформація та документація. Міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN)»; методичні рекомендації «Особливості оформлення вихідних відомостей у виданнях»; анотований бібліографічний покажчик «Нормативні документи з видавничої справи»; електронний ресурс «Календар знаменних і пам'ятних дат» за II, III, IV кв. 2021 р., I кв. 2022 р.; актуалізований змінами та доповненнями електронний інформаційний масив скорочених таблиць УДК; сформована національна база даних «Універсальна десяткова класифікація (УДК)» для експортування у міжнародну базу даних Консорціуму УДК; актуалізовані бази даних: «Друковані засоби масової інформації України», користувачів систем ISBN, ISMN, ISSN, законодавчих і нормативних документів, українських і зарубіжних джерел масової інформації; електронні інформаційні масиви: скорочених Основних таблиць (класи 0/2, 3/6, 7/9) УДК, електронного реєстра помилкових ISBNs/ISMNs за 2021 р.; актуалізовані сторінки веб-сайту Книжкової палати України; аналітичні огляди за темою дослідження.

За результатами кожного кварталу складено інформаційні записки з додатками відповідних документів, в кінці року — звіт про виконання НР у 2021 р.

Упровадження результатів НР за темою 1:

- Звіт (адміністративні дані) про випуск періодичних і продовжуваних видань (крім газет) в Україні у 2020 р. подано в Держкомтелерадіо, Державну службу статистики 30.03.2021 для складання офіційної державної статистики. Опубліковано: у статистичному збірнику «Друк України. 2020».

- Звіт (адміністративні дані) про випуск газет в Україні у 2020 р. подано в Держкомтелерадіо, Державну службу статистики 30.03.2021 для складання офіційної державної статистики. Опубліковано: у статистичному збірнику «Друк України. 2020».

- Звіт (адміністративні дані) про випуск неперіодичних видань в Україні у 2020 р. Подано в Держкомтелерадіо, Державну службу статистики 30.03.2021 для складання офіційної державної статистики. Опубліковано: у статистичному збірнику «Друк України. 2020».

- Проєкт національного стандарту ДСТУ ISO3297:___ (ISO 3297:2020, IDT) "Інформація та документація. Міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN)" розроблено для забезпечення впровадження та функціонування в Україні міжнародної системи стандартної нумерації серіальних видань та інших продовжуваних ресурсів, а також їх репрезентування на міжнародному рівні.

- Методичні рекомендації «Особливості оформлення вихідних відомостей у виданнях» призначено фахівцям видавництв, видавничих організацій і фізичним особам — суб'єктам видавничої справи для використання у своїй практичній діяльності.

- Анований бібліографічний покажчик «Нормативні документи з видавничої справи» призначено фахівцям видавництв, видавничих організацій і фізичним особам — суб'єктам видавничої справи для використання у своїй практичній діяльності.

- Актуалізований змінами та доповненнями електронний інформаційний масив скорочених таблиць УДК впроваджено та доступно для користування в режимі онлайн. Користувачі видавництв та бібліотек отримали зручний процес систематизації документального потоку за УДК.

- Сформована національна база даних «Універсальна десяткова класифікація (УДК)» створена для експортування у міжнародну базу даних УДКК (Нідерланди, м. Гаага).

- База даних українських і зарубіжних ЗМІ, які висвітлювали ситуацію в Україні у 2021 р. використано для проведення конференцій, семінарів.

- База даних друкованих ЗМІ 2019—2021 рр. використано для надання послуг та інформування громадськості, опубліковано на сайті Книжкової палати України.

- Електронний ресурс «Календар знаменних і пам'ятних дат» за II, III, IV кв. 2021 р., I кв. 2022 р. використано для інформування громадськості, випуску та розповсюдження однойменного видання.

- База даних суб'єктів видавничої справи (видавців) — користувачів систем ISBN, ISMN та ISSN за 2021 р. використано для інтеграції вітчизняних видавців в міжнародний інформаційний простір.

- Електронний реєстр помилкових ISBN, ISMN та електронні реєстри ідентифікаторів видавців у системах ISBN, ISMN за 2021 р. використано для публікацій помилкових ISBN, ISMN в державних бібліографічних покажчиках.

Тема 2. Розроблення баз даних поточної державної бібліографії України 2020—2021 рр. та ретроспективного фонду 1920-х, 1950-х, 1960-х рр.

Здійснено аналітико-синтетичне опрацювання документного потоку видань 2020—2021 рр. та створено бази даних електронних каталогів усіх видів неперіодичних (журнали, бюлетені та збірники 2021 р.) і періодичних (газети 2020 р., журнали, бюлетені та збірники 2021 р.) видань; державної бібліографії книжкових видань, авторефератів дисертацій, журнальних та газетних статей, рецензій за 2021 р.; нотних, картографічних і образотворчих видань за 2020 р.; створено ретроспективні бази даних образотворчих видань 1954 р., колгоспних газет 1961 р., періодичних та продовжуваних видань 1917—1921 рр., а також періодичних (крім газет) та продовжуваних видань 1963 р.; сформовано тематичні бази даних публікацій про Республіку Білорусь і білоруською мовою, європейської та євроатлантичної інтеграції України за 2021 р.; актуалізовано записами поточного року зведені бібліографічні бази даних; здійснено бібліометричний аналіз баз даних державної бібліографії книг та журнальних статей за 2020 р.

Одержано результати та документ, який їх обґрунтовує. Поточні, тематичні та актуалізовані зведені бібліографічні бази даних за 2020—2021 рр.; переліки газет і журналів, матеріали з яких увійшли у бази даних державної бібліографії 2021 р.; ретроспективні бази даних щодо фольклору і фольклористики та модерної літератури 1917—1921 рр., колгоспних газет з восьми областей України 1961 р., журнального фонду 1963 р., образотворчих видань 1954 р., книжкових видань на їдиші 1933—1935 рр.; актуалізована база даних газет 1926 р.; видані монографії: «Книги і періодика України в історичному контексті: 1917—1928 рр.», «Книги і періодика України в історичному контексті: 1929—1945 рр.»; «Книги і періодика України в історичному контексті: 1946—1964 рр.»; аналітичні огляди за матеріалами баз даних державної бібліографії 2020 р.

За результатами кожного кварталу складено інформаційні записки з додатками відповідних документів, в кінці року — звіт про виконання НР у 2021 р.

Упровадження результатів НР за темою 2:

- Поточні бібліографічні бази даних 2020—2021 рр. електронних каталогів та державної бібліографії. Аналітичні огляди за базами даних державної бібліографії 2020 р. За матеріалами поточних бібліографічних БД державної бібліографії 2020—2021 рр. підготовлено і випущено 55 номерів друкованих державних бібліографічних пошуків та 4 електронних («Літопис газетних статей»). Матеріали з БД «Літопис рецензій» двічі на рік уміщувалися окремим розділом в «Літопис журнальних статей» (№№ 1 та 13).

За матеріалами аналітичних оглядів на основі бібліометричного аналізу БД державної бібліографії 2020 р. книг і журнальних статей опубліковано дві статті у «Віснику Книжкової палати» (№ 6, С. 11—17; № 12, С. 6—12).

- Нові редакції переліків періодичних і продовжуваних видань для суцільного перегляду і відбору публікацій у БД «Літопис газетних статей» та «Літопис журнальних статей» 2021 р.

Переліки опубліковано на веб-сайті Книжкової палати України у розділі "Видавнича діяльність".

- Тематичні бібліографічні БД:

кількісні характеристики БД щодо євроатлантичної інтеграції України щоквартально надавалися Держкомтелерадіо;

вміст БД публікацій про республіку Білорусь та білоруською мовою за 2021 р. щоквартально надсилався електронною поштою в Національну книжкову палату Білорусі для публікації в бібліографічному покажчику «Беларусь у сусветным друку» згідно з Договором від 09.02.2012 про інформаційне співробітництво між Національною книжковою палатою Білорусі та Книжковою палатою України з метою міжнародного обміну бібліографічною інформацією.

- Зведені БД бібліографічної інформації, актуалізовані інформацією за 2020 р.

використано для контролю за доставлянням обов'язкового примірника, досліджень фонду Державного архіву друку, надання тематичних бібліографічних, адресних, уточнювальних та фактографічних довідок державним органам влади, органам прокуратури, суду, на адвокатські запити, іншим юридичним і фізичним особам, підготовки наукових статей та видань Книжкової палати України, обслуговування користувачів.

- Ретроспективні БД видань з фонду Державного архіву друку: колгоспних газет 1961 р., періодичних (крім газет) та продовжуваних видань 1963 р., образотворчих видань 1954 р.; БД «Модерна література України 1917—1921 рр.: поезія, проза, драматургія» та «Фольклор, фольклористика 1917—1921 рр. у фонді Книжкової палати України», актуалізована БД газет 1926 р.

БД використовуються для надання тематичних бібліографічних, адресних, уточнювальних та фактографічних довідок державним органам влади, органам прокуратури, суду, іншим юридичним і фізичним особам, підготовки наукових статей та видань Книжкової палати України, обслуговування користувачів тощо.

На основі аналізу БД «Модерна література України 1917—1921 рр.: поезія, проза, драматургія» підготовлено аналітичний огляд «Літературно-художні видання 1917—1921 рр. у фонді Державного архіву друку», який подано у складі звіту.

На основі аналізу БД «Фольклор, фольклористика 1917—1921 рр. у фонді Книжкової палати України» підготовлено аналітичний огляд «Рецензії збірок пісенного фольклору на сторінках критико-бібліографічного часопису «Книгарь», опубліковано одноіменну статтю в

журналі «Вісник Книжкової палати», а також проголошено доповідь на міжнародній науковій конференції.

- Історико-фондознавче дослідження Державного архіву друку «Книга і періодика України в історичному контексті: 1917—1945 рр.».

Підготовлено і видано три монографії: «Книга і періодика України в історичному контексті: 1917—1928 рр.», «Книга і періодика України в історичному контексті: 1929—1945 рр.» та «Книга і періодика України в історичному контексті: 1946—1964 рр.».

Підготовлено 4 аналітичних огляди і опубліковано у журналі «Вісник Книжкової палати».

Фонд Державного архіву друку.

У 2021 р. фонд Державного архіву друку поповнено 81 717 виданнями, які надійшли в Книжкову палату України як обов'язковий примірник документів. Кількісну характеристику фонду станом на 01.01.2022 наведено у таблиці:

Склад фонду Державного архіву друку станом на 01.01.2022

<i>Вид видань</i>	<i>Кількість (друк. од.)</i>
Книги і брошури	1 148 043
Автореферати дисертацій	98 100
Газети	11 080 660
Періодичні (крім газет) та продовжувані видання (журнали, бюлетені, календарі)	447 064
Нотні видання	21 208
Образотворчі видання	96 962
Картографічні видання	4 814
Текстові аркушеві видання	1 956 258
Електронні видання	1 210
Службові документи	8 530
Видання групового опрацювання	28 570
<i>Всього:</i>	<i>14 891 419</i>